

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ НА ПО ТАБАКА. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВ. МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСЕ
НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

ДВЕ ГЛУМИЦЕ, ДВЕ ПРОТИВНИЦЕ НА ПОЗОРНИЦИ И У ЖИВОТУ.

И још једну здравицу: „Што нам мило, живило!“ — наздрави Карло, кучне се с госпођом Брунинговом, и обоје испише своје чаше вина шампањскога. Гости мушкарци осменуше се на то, а женскиње се богме намргоди; све су оне ревновале с том уметницом, што је тако одликована. А није за то, што је позоришни управитељ Карло гледао као најбољу уметницу, већ за то, што му се на лицу видило, да му је мало већма за срце прионула. Па да богме, да то није могло бити по вољи глумицама, свака је ко у воску држала, да је у милости прва код управитеља; јер би Карло, кад наиђу „слаби часи“, свакој редом ашиковао и не једну медену речцу на уво шапнуо — а „слабих часова“ бејаше у Карла без броја!

Али, запитаће поштовани читаоци: ко је тај Карло?

У Бечу, у предграђу Леополдштату или као што данас веле, у другоме срезу бечком, у улици што у Пратер води — позориште је, где се негује глума народна и пучка. Позоришту је томе темељ ударио тај Карло, те се оно и данас по његову имену призива Карлово позориште (Карл-театер).

У томе позоришту он беше својој дружини управитељ толико година.

Госпођа Брунингова била је оно вече над изабранима најизабранија — Карло то ни најмање не тајаше, и све и сва изгледаше, као да је та забава њој у почаст приређена, ради ње та част давана и игранка удешена.

Па тако и јесте било!

Сад засвира у дворани музика, госпођа Брунингова узме управитеља под руку — „на игранку!“ вигне она, и одведе Карла са собом. Сва дружина приста за њима, и док се други

за танац справљаху, Карло је већ са својом играчицом прелетао по дворани. Карло је био врло добар играч, госпођа Брунингова не уступаше ни у тој вештини испред њега, те доиста беше милина погледати тај пар, кад играше.

Други се играчи и играчице давно поуморили па од играња и престали, а њих двоје још никако не наиграше се. Али сад ево их, где стадоше и у тај мах заори се у дворани гомез: Браво! браво!

Док су мушкарци овако своме управитељу и његовој играчици од милоте клипали, гризла је усне своје госпођица Кондоруши; језа је подиђе, дрећући спонаде своју биту цвећа, и љутита стаде видати из оне листае по листае, једно за другим.

Госпођа Брунингова спазила је одмах, како се јако наљутила супарница јој. Смешети се приђе Карлу и каза му за то.

— Мир, рећи ће Карло, с госпођицом Кондорушијевом није пробитачно тући наприку, ако човек није рад, да му је она саспе у очи; с њоме човек мора знати владати се, па за тили часе ево је као што ваља.

За тим остави Карло Брунингову и приступи к срдитој Кондорушијевој. Шапну јој нешто на уво, она се насмени, он је понуди под руку, она пристаде, поносно чисто тријумфујући и за час ено их где играју. Кад се наиграше, набоше се обоје крај госпође Брунингове. Ова је врло љубазно предуслете, и за руком јој пође, да је својом изврсном речитошћу за се придобије.

— Ах, боже мој, рећи ће Брунингова, ви милујете цвеће, а ваш је пукет са свим без лишћа, врућина га спарила, узмите ево мој — и пружи јој велику једну биту цвећа.

Кондоруши се нађе у забуни и одбитај дар од себе.

— Бар допустите да цвеће међ собом поделимо!

— Ах, то не, подељено цвеће долази ми као и чије срце на двоје раздељено, ја пак нити бих цвећа нит бих срца тек по поле да имам.

— Ви мислите као и ја; срца ваља освајати, па за то не смете ни пукета ми презирати, — пружи јој не томе цвеће, а очима је тако молећи гледне, да глумица не мога а да цвећа не прими.

Е сад седеше лепо обе те красне женице једна до друге и за час па се изгубише са свим поверљиво у разговору. Карло се шеташе горе доле покрај њих, од срца се радујући, што их је тако гласно измирио и здружио.

Њих две глумице живо се разговараху, а ни једна да спомене и за име Карла, као да га ни не беше за њих две на свету. Шта ли је пак остала дружина о томе мислила, лако си могао и сам погодити — сви се у томе слагаху, да је управитељ и опет изradio дипломатски један чин.

За час склоњено пријатељисање тих двеју женских глава — беше тек опсена. Обично је, да глумице на гласу, непрестано реву једна на другу — па тако је било и с њима двома у истини, ма да ти се чинило, кад их видиш, да су оне сродне по карактеру.

Кад у зору да се са те забаве растану, тако су једна спрам друге биле, е си мислио, да је двоје драги на растанку. Грлише се и два и три пута, пољубише се без броја. Брунингова чисто слети преко степена доле и скочи у кола, која су је чекала; вратаоца се од каруца склонише и трком одзубаше испод капије.

Кондорушијевој учини се, као да виде неку црну сенку крај брунингове у каруцама — у срцу јој текну сумња, она се хитро врати натраг тражећи управитеља, да се с њиме опрости: послужитељ јој рече, господин се управитељ већ свлачи, да отпочине, и одбије је тиме.

Њена сумња би истина.

Карло беше доиста она црна сен у колима, Карло, који Брунингову отпрати до куће.

Сва ускитела од гњева и љутине, оде Кондоруши из стана управитељевог. Пред кућом стојаше фијакер, она уђе у кола, и гњевно плане на кочијаша, да је што брже одвезе до куће. Спопала је дрхтавица посвом телу. За неколико минута била је већ у својој соби. Не свлачила већ управо кидала је са себе хаљине и таки се дала у постељу.

Дан је већ у велико оданио, а гњевна срдуса ни ова не склопила. Буновна Ђипи око подне с постеље с речима: „Или она, или ја — једна од нас двеју мора се уклонити!“

Као да је с ума сишла, тумараше Кондорушијева по својим велелепним просторним собама — једва једном зазвони у звонце, и собарици оштро заповеди, да јој донесе њено најлепше одело. Док длан о длан стојала је собарица крај ње са скупоценом свитом у рукама; госпођици јој ништа не беше по вољи, ништа јој, ко што би хтела, не стојаше, ни чим не мога девојка да јој угоди. Непрестано намештајући се и псујући једва једном стаде глумица у своме светлом руву, светла али гњевна, угледна, чиста ко из кутије.

(Свршиће се.)

ЂУРАЋ БРАНКОВИЋ.

НАРОДНА ОПЕРА У 3. ЧИНА ОД ВЕЛИМИРА ЋОРЂЕВИЋА, ГЛАЗБА ОД ИВАНА ПЛ. ЗАЦА.

(Свршетак.)

Мурат (Ђурђу.)

Душманин никад, деспоте, теби,
Тако ми вере, био ти не бих!

Челебија (Мурату.)

Ни си ли чуо каурку, царе,
Кадав прот тебе подиже глас?

Мурат.

Чуо сам, чуо, па ипак велим.
За њу би дао харем мој вас!

Ђураћ (народу.)

А сад у цркву! Хвалите бога,
Који нам опет поклони мир!
Молитва чиста дана нам тога,
Нека вам буде срдашцу вир.
Нека нам земља срећу ужива!
Нека је благост мира целива.

(Гргур, Стеван, Лазар, великаши и народ одлазе преко степеница у цркву.)

ПРИЗОР 4.

Ћураћ, Мурат и Челебија.
Ћураћ.

Ти ми сад, царе, хајде у дворе,
Тамо ће лепо да те удворе!

(Ћураћ, Мурат и Челебија одлазе кроз лева врата.)

Збор (у цркви.)

Хвалимо тебе небесни оче,
Хвалимо силу имена твог,
Хвалимо земљу, хвалимо небо,
Једини ти си превечни бог!
Што је на земљи, што је на небу.
Све је твог благог хотења строј,
Небеса, звезда, створова твојих
Не може човек докучити број!
Хвалимо тебе, небесни оче,
Хвалимо силу имена твог,
Хвалимо земљу, хвалимо небо,
Једини ти си превечни бог!

ПРИЗОР 5.

(Ћураћ долази кроз лева врата.)

Ћураћ.

Старост ми већем тело обара,
Малакс'о већ је живота строј,

Своро ће земљу оставит' грешну
Потрошен ево живот ми мој!
Красне ли наде у срцу овом
Диз'о се често срчани плам,
Кад сам е'о отац дечицу глед'о,
Бејах тад сретан, не бејах сам!
Сада тих нада, чаробних, слатких,
Одлете задњи, умилни сан,
Синова немам, остаде пуста
Очинска душа, очински стан!
Ко ли ће оцу у помоћ доћи,
Ако му буде потребна моћ?!
Ко ли ће оцу склопити очи,
Ако га стигне самртна ноћ?
Ко ли ће круни деспота Ћурђа
Дигнут' из нова велики сјај?!
Ко ли ће земљи помоћи тужној,
Ако пропишти у њојзи вај?!
Синови слатки — горке ли среће! —
Више вас Ћураћ видети не ће!
Срце ми пуца са бола тог!

(Ћураћ полази тешко забринут у цркву.)

Збор (у цркви.)

Једини ти си превечни бог!

(Завеса лагано пада. Свршетак прве радње.)

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Ловудска сиротица“) приказана је у понедеоник
9. априла по други пут.

Овај комад не само да је савршеније представљан овога
пута, него пређе; већ је то била у опште једна од нај-
бољих представа у овој сезони. Цена (Сајевићка) и први
пут беше хвале вредна, али је сад још с већом поузда-
ношћу и одмереношћу извела свој задатак. — Сајевић
(Рочестер) је, као уман представљач, послушао глас кри-
тике, па је сад одговорио потпуно карактеру рочестрову
те тим произвео опште задовољство. Ридова (Марин-
ковићка) није била слаба здравља, као оно пређе,
него нас је свом снагом и уметношћу својом изнела
на углед особу коју представљаше. Клеренсова (Марин-
ковићева) беше и безбрижнија и сигурнија, но први пут.
Кад још додамо, да су и сви остали савршеније свој улог
допринели, онда је јасно да представа тога вечера беше
складна целина. По томе је оправдана она реченица у почет-
ку овога извештаја, да то беше једна од најбољих представа
ове сезне, и некаје свима што суделоваху хвала на за-
довољству и уживању, које нам причинише на благ дан. Б.

К Њ И Ж А Р С Т В О.

* (Њижара браће Јовановића) у Панчеву издала је
до сада два списка својих књига на распродају. Да ти
списици буду што потпунији ваљало би, да се вредним
подузимачима редовно саопштава излазак сваке књиге,
повременог списа, мапе, слике или музикалије, како би
њихов књијарски рад свима тима делима за времена
могли посветити и тиме на узајмном књижевном пољу
српско-хрватском с коришћу могли радити. Ако тако не
узраде наши књижевници и издаваоци наших дела, то ће
остати многа дела непозната и самим књијарима, а то је
најтамнија страна наше трговине с књигама.

С И Т Н И Ц Е.

* (Добар одговор новаца вреди). У некакој кавани
седло је једно десетак људи говорећи о политици. Кад
су они били у најлепшој беседи ето ти им неког омла-
динца на врат, па се одма упусти у разговор. Један ста-
рији човек из тога друштва рећи ће на то омладинцу
„Ћути, молимте, у твојим годинама био сам још магарац!“
— на то ће му омладинац да рече: „Ао, чико да вечне у
вас младости!“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ПРЕ ПОЛАСКА ПОЗОРИШНЕ ДРУЖИНЕ НА ПУТ ПРЕТПОСЛЕДЊА ПРЕДСТАВА.

53. ПРЕДСТАВА

ВАН ПРЕТПЛАТЕ

У НОВОМЕ САДУ У СРЕДУ 18. АПРИЛА 1873.

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ:

ЧАШТАВОД.

ИСТОРИЈСКА ШАЉИВА ИГРА У 5 ЧИНОВА ОД Е. СВРИБА, ПРЕВЕО В. В.

О С О Б Е:

Краљица Ана	Ј. Маринковићка.
Војводеиња Малброва, њена љубимица	Драг. Ружићка.
Виконт Ханри Сен Жан Болинброк	Ружић.
Мешем, заставник телесне страже	Лукић.
Ебигајила, братичина војводеињина	Л. Маринковићева.
Маркиз Торси, посланик Лудвига XIV	Суботић.
Томпсон, пријавитељ у краљициној соби	Рашић.
Члан сабора	Соколовић.
Албемарлова	Л. Хаџићева.
Придворник	Божовић.

Догађа се у Лондону у палати св. Јакова, и то четири прве радње у дворани за примање, а последња у краљициној соби.

Г. Д. РУЖИЋ и гђа Д. РУЖИЋКА, чланови народног позоришта у Београду као гости.

У четвртак 19. априла: „ДОКТОР РОБИН“. Шалџива игра у 1. радњи, од Премареја, превео Ј. Ђорђевић. — За тим по други пут: „ФРЕНОЛОГ“. Шалџива игра у 1. радњи, од Јустуса, превео А. Сандић. — После тога: „ОН И ОНА.“ Шалџива игра у 1. радњи, с певањем. — На посету: „ЧЕСТИТАМ“. Шалџива игра у 1. радњи, с певањем, од К. Трифковића. — Г. Д. Ружић и гђа Д. Ружићка чланови народног позоришта у Београду као гости.

Ко од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Од „Зборника позоришних дела“ изашло је досад шест свезака. У првој је свесци „Школски надзорник“, у другој „Шаран“, у трећој „Честитам“ и „Француско-пруски рат“, у четвртој „Краљева сеја“ у петој „Максим Црнојевић“, а у шестој „Избирачица.“ Прве две свеске стоје 20 новч., трећа и шеста 30 новч., четврта 50 новч., а пета 40 новч. а. вр.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.